

Mācību
stundas ilgums:

4 stundas

Skolēnu
vecums:

8–14 gadi

Laiks rīkoties!

Kopienas rīcības plāna izveidošana

Stundas virsmērķis

Saprast, kā globālie mērķi var palīdzēt apzināt vietējās vai reģionālās problēmas, kuras skolēni vēlas risināt, un izveidot rīcības plānu.

Sasniedzamie rezultāti

- Skolēni iepazīs savu kopienu un mācīsies par to.
- Skolēni izveidos kopienas karti.
- Intervējot kopienas pārstāvjus, skolēni izpētīs cēloņu un seku likumsakarības savā kopienā.
- Lai uzsāktu pārmaiņu projektu, skolēni identificēs svarīgu un kopienai aktuālu problēmu.
- Lai rastu risinājumu izvēlētajai kopienas problēmai, skolēni pielietos un attīstīs savas kritiskās domāšanas prasmes.

Ieskats stundas plānā

- 1. solis:** Noskatīties Pasaules lielākās mācību stundas trešās daļas animācijas video.
- 2. solis:** Saprast, kas vieno globālos mērķus un katru skolēnu.
- 3. solis:** Piedalīties kopienas pastaigā (iespējams veikt aktivitāti arī klasē).
- 4. solis:** Skolēni izpēta kopienas problēmas un izveido kopienas karti.
- 5. solis:** Skolēni izvēlās personu, kuru intervēt, lai iegūtu papildu informāciju vai padomus.
- 6. solis:** Skolēni domā risinājumus un pārrunā dažādas idejas, lai rastu atbildes izvēlētajai problēmai.
- 7. solis:** Skolēni izveido Rīcības plānu.
- 8. solis:** Skolēni dalās ar savu Rīcības plānu un nosūta to Pasaules lielākās mācību stundas organizatoriem.

Ir dažādi veidi, kā līdzdarboties globālo mērķu sasniegšanā. Šajā stundu plānā aprakstīta mūsu pieeja skolēnu Rīcības plāna izveidei. Pirms stundas sākuma izlasiet visu stundas plānu. Skolēniem būs nepieciešamas pamatzināšanas un izpratne par globālajiem mērķiem, tādēļ aicinām noskatīties Pasaules lielākās mācību stundas pirmās daļas animācijas video, kas iepazīstina skolēnus ar globālajiem mērķiem: <https://vimeo.com/138852758>

Lai iepazīstinātu skolēnus ar šo projektu, iesākumā vaicāiet skolēniem, kas viņus padara par mērķu sargiem (cilvēkiem, kas iesaistās globālo mērķu sasniegšanā), un rosiniet izveidot digitālu mērķu sarga portretu: <https://wllgoalkeeperme.globalgoals.org/>

Idejas kopienas pastaigas plānošanai

Stundas plānā ietilpst pastaiga, kuras laikā iepazīta vietējā kopiena. Tā palīdzēs labāk izprast un noteikt problēmas šajā kopienā.

- Izvēlieties konkrētu teritoriju, kurā dosieties kopienas pastaigā. Teritorijas lielums atkarīgs no skolēnu vecuma, apkārtējās vides un objektu pieejamības.
- Pirms skolēnu vešanas pastaigā iepriekš izplānojiet un iepazīstieties ar pastaigas maršrutu.
- Izplānojiet aptuveno pastaigas ilgumu, iepriekš nosakiet, cik pieaugušajiem nepieciešams pavadīt skolēnus un kas ir jāņem līdzi.
- Novērtējiet visus iespējamās pastaigas riska faktorus.
- Pārliecinieties, ka skolēnu vecāki/aizbildņi ir informēti un piekrīt pastaigas norisei.

Lai palīdzētu skolēniem izvēlēties globālo mērķi, kam veltīt rīcības plānu, mēs esam iedalījuši tos divās kategorijās: „Cilvēki un Planēta”. Katrai kategorijai ir problēmu saraksts, kuras skolēni, iespējams, identificēs savās kopienās. Saraksti ir paredzēti efektīvākai problēmu identificēšanai, bet tie nav obligāti.

Kategorija „Planēta” (atbilst 11., 12., 13., 14., 15. mērķim)

Skolēni var pievērsties tādām tēmām: klimata pārmaiņas, ekstremālas dabas parādības un laikapstākļi, okeānu pH līmeņa pazemināšanās, atjaunojamā enerģija, pārmērīgs patēriņš (ēdiens, plastika, dabas resursi), pārzveja, apdraudētie dzīvnieki, mežu izciršana, gaisa piesārņojums.

Kategorija „Cilvēki” (atbilst 1., 2., 3., 4., 5. un 10. mērķim)

Skolēni var pievērsties tādām tēmām: nabadzība, nevienlīdzība, bezpajumtnieku problēma, nepietiekams uzturs, bēgļi un patvēruma meklētāji, ūdens pieejamība, sanitārie apstākļi, dzimumu līdztiesība, bērnu laulības, nelikumīga bērnu nodarbināšana, izglītība, veselības aprūpe.

Ieteikumi un pamatojums mācīšanai ārpus klases

Pirms došanās pastaigā vietējā kopienā noskaidrojiet laika prognozi, lai zinātu, kam gatavoties. Ieteicamie resursi iekļauj: *kartes un ūdensnecaurlaidīgus aizsargus tām (lietus gadījumā), pirmās palīdzības aptieciņu, rezerves cepures, ūdeni, sarakstu ar novērtētajiem riska faktoriem, liekas skolēnu aktivitāšu lapas, mapes rakstīšanai, sarakstu ar skolēniem, kas piedalās pastaigā, rezerves zeķes un cimds, saules aizsargkrēmu, plecu somas un mugursomas, fotoaparātus un mobilos viedtālrunus. Ir ļoti noderīgi uzņemt fotogrāfijas kopienai īpašās vietās. Fotogrāfijas vēlāk var tikt apsriestas klasē.*

Pastaigas laikā skolēni novēros aktuālās problēmas, izvērtēs iespējamās risinājumus un labāk izprātīs vietējo sabiedrību. Mācīšanai ārpus klases telpām ir arī daudzas citas priekšrocības. 2018. gada aptaujā par Āra izglītības dienu (*Outdoor Classroom Day*, <https://outdoorclassroomday.org.uk/>) 45 dažādu valstu skolotājiem tika uzdoti jautājumi par skolēnu mācīšanu ārpus klases. Aptaujātie skolotāji atzina, ka ārpus klases telpām pasniegto nodarbību laikā skolēni:

- aktīvāk iesaistās mācību procesā (88% piekrita),
- labāk koncentrējās (68% piekrita),
- labāk uzvedās (65% piekrita),
- ir priecīgāki (89%).

Plašāku informāciju par mācīšanu un mācīšanos ārā varat iegūt, apmeklējot *Outdoor Classroom Day* mājaslapu: <https://outdoorclassroomday.org.uk/>

Papildu resursi pastaigas plānošanai vietējā kopienā

- Detalizēts kopienas projekta plāns ir atrodams Džeinas Gudālas Kanādas institūta mājaslapā: <https://janegoodall.ca/wp-content/uploads/2017/02/JGCommunityMappingGuide-1.pdf>
- *Design for Change* sastādītais vienas nedēļas plāns pārmaiņu projekta uzsākšanai atrodams: <http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2016/06/Design-for-Change-One-Idea-One-Week.pdf>
- Piemēri skolēnu uzsāktiem projektiem atrodami *Design For Change* mājaslapā: <http://www.dfeworld.com/SITE>
- Lielisks veids, kā skolēniem izpētīt savu vietējo kopienā, ir izmantot virtuālo globusa programmu *Google Earth*: <https://earth.google.com/web/>
- Skolēniem ir arī iespēja izveidot detalizētu, digitālu savas kopienas karti, izmantojot *Google Maps* portālu. Video pamācība, kā izmantot *Google Maps* kartes izveidei, pieejama šeit: <https://sites.google.com/mrpiercey.com/resources/geo/my-maps>

Stundas plāns

Svarīgi saprast kā, iepazīstot un izprotot globālos mērķus, varam uzlabot savu kopienā?

1. solis: Noskatīties Pasaules lielākās mācību stundas 3. daļas animācijas video

5

minūtes

Piebilde: Ja nav iespējams noskatīties animācijas video, izmantojiet **1. pielikumu**.

Sāciet stundu, noskatoties Pasaules lielākās mācību stundas 3. daļas animācijas video:

<https://youtu.be/WsL0X8jHU4> (ar subtitriem latviešu valodā) (stundas gaitā būs iespēja padziļināti apspriest atsevišķas animācijas sadaļas)

2. solis: Skolēni un globālie mērķi

10

minūtes

Izstāstiet skolēniem, ka *tagad mēs darīsim dažas no lietām, ko video iesaka Astro-meitene*.

Atkārtoti atskatījiet animāciju un izmantojiet izdevību, lai sāktu diskusiju šajā brīdī un 3. solī.

Apstādiniet video, kad teicējs saka: „*The best place to start is with the person you know best – YOU.*” (Labākā vieta, kur sākt, ir tieši tā, kur esi pašlaik, ar cilvēku, ko pazīsti vislabāk – tevi pašu!) Sāciet diskusiju klasē, uzdodot skolēniem jautājumu, *kāpēc katram ir jāsāk ar sevi pašu, lai sasniegtu globālos mērķus?* Izskaidrojiet, ka jautājumam nav pareizo vai nepareizo atbilžu, bet gan tas veicina domāšanu, dažādu atbilžu apsvēršanu un pamatota viedokļa sniegšanu.

Turpiniet atskatīt animācijas video un apstādiniet to, kad teicējs saka: „*What are you like as a person, what do you care about, what's really important to you?*” (Kāds cilvēks tu esi? Kas tev rūp? Kas tev ir patiešām svarīgs?) Dodiet skolēniem laiku apdomāt atbildes uz šiem jautājumiem: kādas ir tavas rakstura iezīmes, kas tev rūp, kas tev ir patiešām svarīgi? Tad jautāji skolēniem, vai kāds no viņiem jau ir ieviesis pārmaiņas savā dzīvē, lai līdzdarbotos globālo mērķu sasniegšanā? Tās var būt mazas, personiskas pārmaiņas, kuras, skolēniem pašiem neapzinoties, palīdz sasniegt mērķus!

3. solis: Pastaiga vietējā kopienā

60
minūtes

Piebilde: Ja nav iespējams vest skolēnus pastaigā vietējā kopienā, viņi var piedalīties meditācijā (2. pielikums). Tas palīdzēs skolēniem labāk izprast vietējās kopienas problēmas.

Pastāstiet skolēniem, ka personiskas pārmaiņas var radīt lielas pārmaiņas arī sabiedrībā. Tieši tāpēc *Astro-meitene* ierosina, ka nākamais solis pārmaiņu projekta izveidē ir palīdzēt vietējai kopienai, paturot prātā globālos mērķus. Aiciniet skolēnus padomāt par vārdu „**kopiena**.” *Ko, viņuprāt, tas nozīmē? Kas dzīvo viņu vietējā kopienā? Aiciniet skolēnus domāt, apspriest idejas pārī un dalīties ar viedokļiem klasē. Atgādiniet skolēniem, ka dzīvnieki un daba arī ir mūsu dzīves sastāvdaļa: kāpēc ir svarīgi par šo padomāt un atcerēties?*

Pirms došanās ārā rosiniet skolēnus diskutēt par savu kopienu – *vai viņu kopienā ir problēmas? Ja tā, kurus cilvēkus tās ietekmē visvairāk? Kas tiek darīts, lai uzlabotu un risinātu šīs problēmas? Ar kuriem globālajiem mērķiem ir saistītas šīs problēmas?*

Pastāstiet skolēniem, ka pastaigas mērķis ir ļaut skolēniem labāk izprast savu kopienu no globālo mērķu skatupunkta un noteikt, kas tajā jau veicina mērķu sasniegšanu un ko būtu nepieciešams uzlabot.

Lai nodrošinātu, ka pastaiga ir produktīva, nepieciešams plānot tās struktūru.

- Izdomājiet, vai vēlaties pievērsties konkrētai tēmai vai mērķiem. Ierosmei izlasiet **Vadlīnijas skolotājiem** / jautājiel klasei, vai ir kāda tēma, kuru viņi vēlētos izpētīt sīkāk.
- Sagatavojiet jautājumus, uz kuriem vēlaties, lai skolēni pastaigas laikā atbild. Ierosmei skatiet 3. pielikumu vai izaiciniet skolēnus iepriekš izdomāt savus jautājumus un ierakstīt tos kopienas pastaigas aktivitāšu lapā (4. pielikums).

Iepazīstiniet skolēnus ar visiem noteikumiem, kas viņiem jāievēro pastaigas laikā.

Pastaigas laikā aiciniet skolēnus pierakstīt savas atbildes un novērojumus kopienas kartē. Atgādiniet skolēniem par globālajiem mērķiem. Varat aicināt skolēnus iztēloties savu kopienu, skatoties caur globālo mērķu brillēm – *kurus globālos mērķus tu vari ieraudzīt savā kopienā? Kuri nav novērojami? Ja viņi vēlas iemūžināt redzēto fotogrāfijās, atgādiniet, ka, uzņemot citu cilvēku fotogrāfijas, jālūdz to piekrišana.*

Pārliecinieties, ka skolēni izpilda kopienas pastaigas aktivitāšu lapas 3. punktu (4. pielikums), jo tas nodrošinās sākotnējos diskusijas jautājumus kopienas problēmu noteikšanā.

4. solis: Kopienas kartes izveide un problēmas noteikšana

45
minūtes

Kad esat atgriezušies klasē, mudiniet skolēnus pārspriest savas atbildes uz kopienas pastaigas aktivitāšu lapas 3. punkta jautājumu. *Kādas ir skolēnu atbildes? Vai vairākiem skolēniem bija tā pati atbilde? Ko vēl skolēni ievēroja? Kas, viņuprāt, kopienā bija labi izdevies? Vai viņi identificēja jau sasniegtus globālos mērķus savā kopienā? Kuri globālie mērķi kopienā varētu tikt uzlaboti?*

Izskaidrojiet skolēniem, ka, lai labāk saprastu savu kopienu un noteiktu tajā esošās problēmas, tiem būs jāizveido kopienas karte. Skolēni var vēlēties zīmēt savu karti ar roku vai izmantot *Google Earth*, lai atliktu svarīgākos punktus kartē (ieteikumus karšu izveidei skatiet **Vadlīnijās skolotājiem**). Jaunākiem skolēniem uzdodiet zīmēt konkrētu celtni, infrastruktūras vai dabas objektu. Tie var tik apvienoti kopējā klases kopienas kartē.

Aktivitātes laikā atgādiniet skolēniem, ka uzdevuma mērķis ir noskaidrot problēmu, kurai viņi vēlas pievērst uzmanību, lai izveidotu pārmaiņu projektu.

Norādījumi un ieteikumi rīcības plāna problēmas noteikšanai

- Jautājiet skolēniem, vai šī ir problēma, kas viņiem ir svarīga un kura viņiem rūp.
- Aptuveni nosakiet, cik cilvēku tiek skarti šīs problēmas dēļ un cik varētu tikt ietekmēti, ja problēma tiktu atrisināta.
- Kāda būtu ietekme un sekas, ja problēmu atrisinātu?
- Vai šī problēma skar visu kopienu? Dzīvniekus, dabu, cilvēkus?
- Vai ir kāds, kas jau mēģina atrisināt šo problēmu?
- Vai kopienas locekļi vēlas, lai šo problēmu atrisina?
- Kādus vēl jautājumus nepieciešams uzdot, lai noteiktu problēmu?

5. solis: Padomi, kā atrisināt problēmu

45
minūtes

Kad kopienas problēma ir izvēlēta, sadaliet skolēnus grupās un lieciet atrast un identificēt kopienas pārstāvjus, kurus viņi vēlētos intervēt, lai uzzinātu kaut ko vairāk par izvēlēto problēmu.

Lietas, par kurām skolēniem jādomā, izvēloties, ko intervēt:

- Kurus šī problēma skar?
- Kurus ietekmēs konkrētais pārmaiņu projekts?
- Kuras reģionālas autoritātes varētu dot padomu vai palīdzēt problēmu risināt?
- Vai ir kādas citas organizācijas, kas jau mēģina atrisināt šo problēmu?
- Kuru nepieciešams iesaistīt pārmaiņu projektā norisē?
- Kā skolēni sazināsies ar intervējamo?

Atgādiniet skolēniem par citātu no animācijas video, kas izskaidro – „*Sometimes it's the quietest voices who have the best ideas*” (Dažkārt tās ir klusākās balsis, kurām ir vislabākās idejas). *Vai ir vēl kāds, kam mēs varētu jautāt padomu?*

Izdaliet darba lapu (**5. pielikums**), lai skolēni varētu izdomāt un uzrakstīt jautājumus, kurus vēlas uzdot intervējamajam cilvēkam.

Pēc intervijas sapulcējieties klasē, lai pārrunātu, ko skolēni ir iemācījušies. *Vai, uzklusot atšķirīgu viedokli, skolēniem nepieciešams veikt kādas izmaiņas savā pārmaiņu projektā? Vai skolēnu viedokļi par problēmu ir mainījušies?*

Uzsveriet, ka intervijas pierakstus ir vērts saglabāt. Citāti var būt noderīgi, kad būs nepieciešams pārliecināt citus cilvēkus.

6. solis: Ideju radīšana

45
minūtes

Tagad, kad problēma ir noteikta un padoms meklēts pie dažādiem kopienas locekļiem, ir laiks skolēniem radīt idejas darbībām, kuras viņi varētu īstenot.

Jautājiet skolēniem: *Kādas prasmes un iemaņas piemīt maniem klases biedriem? Kā mēs varam tās izmantot, lai izveidotu pārmaiņu projektu?* Sadaliet klasi mazās grupās, lai veicinātu ideju radīšanu problēmas risināšanai.

Izdaliet ideju radīšanas aktivitāšu lapu (**6. pielikums**). Izskaidrojiet, ka meitene animācijā piedāvā šķīvi ar globālo mērķu kūciņām – it kā tās būtu pilnas ar idejām! Skolēniem nepieciešams strādāt individuāli, lai 5 minūtēs radītu pēc iespējas vairāk ideju. Lūdziet viņus nevērtēt ne savas, ne citu idejas. Mērķis ir radīt idejas, nevis tās vērtēt, jo tas ierobežotu skolēnu radošumu.

Tālāk rosiniet skolēnus grupās apspriest katra skolēna izdomātās idejas. Aiciniet skolēnus būt atvērtiem, pozitīvi uztvert ierosinājumus idejas papildināt idejās un palīdzēt uzlabot citu idejas. Lieciet skolēniem sašaurināt savas grupas ideju klāstu un izvēlēties vienu ideju, ko prezentēt pārējai klasei. Lieciet katrai grupai prezentācijā iekļaut atbildes uz šādiem jautājumiem:

- *Kāda ir jūsu ideja? Kādus aspektus tā ietver?*
- *Vai mēs varam pašu spēkiem ideju realizēt?*
- *Aptuveni cik cilvēku tiks ietekmēti šīs idejas rezultātā?*

Katra grupa prezentēs savu izvēlēto ideju pārējai klasei, kura ar balsošanas palīdzību kopīgi izlems, kuru ideju izmantot tālākajā rīcības plānā.

Pabeidziet šo sadaļu, uzdodot klasei nedefinēt izvēlēto problēmu, kuru viņi vēlas atrisināt, izmantojot mazāk nekā 20 vārdus. Pēc tam lieciet skolēniem aprakstīt arī savu problēmas risinājumu, izmantojot mazāk nekā 20 vārdus.

7. solis: Globālo mērķu Rīcības plāna izveide

20
minūtes

Kad skolēni ir izlēmuši, kuru ideju izmantot problēmas risināšanai, viņiem būs jāapkopo viss uzziņtais, lai izveidotu Rīcības plānu.

Aiciniet klasi aprakstīt to, *kā viss izskatīsies, kad būsīm paveikuši iecerēto*. Kā jau Astro-meitene stāstīja, mums būs jādarbojas no otras puses. Uzdodiet skolēniem šādus jautājumus, ko atbildēt individuāli, grupās vai visai klasei kopā:

1. *Kurš mums varētu palīdzēt izveidot šo rīcības plānu?*
2. *Kas mums ir jādara?*
3. *Kādas noderīgas prasmes un iemaņas mums jau ir, un kādas vēl ir nepieciešamas?*
4. *Kā mēs zināsim, ka mūsu plāns strādā? Ko mēs redzēsim un dzirdēsim no cilvēkiem?*

Izdaliet skolēniem kopienas Rīcības plāna aktivitāšu lapu (**7. pielikums**).

8. solis: Dalīšanās ar Rīcības plānu

10
minūtes

Dalīšanās ar savu rīcības plānu ir pirmais solis ceļā uz tā īstenošanu.

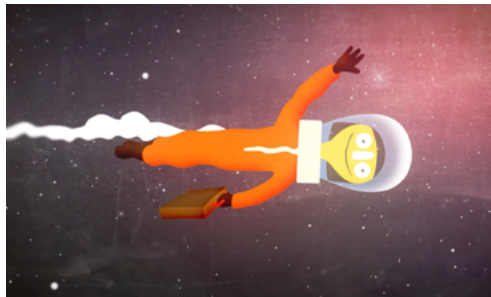
Izskaidrojiet skolēniem, ka tad, kad 193 valstu valdības 2015. gadā tikās Ņujorkā, lai vienotos par rīcības plānu, kas padarītu pasauli vienlīdzīgāku, godīgāku un taisnīgāku (globālajiem mērķiem), tās deva iespēju visiem iepazīties ar plānu.

Paskaidrojiet, ka, padarot plānu visiem pieejamu, skolēni sper pirmo soli ceļā uz pārmaiņām.

Uzņemiet fotogrāfiju ar aizpildīto kopienas Rīcības plāna aktivitāšu lapu un aiciniet skolēnus to augšupielādēt Pasaules lielākās mācību stundas interaktīvajā kartē: <https://worldslargestlesson.globalgoals.org/map/index.html>.

1. pielikums: Animācijas video scenārijs un stāstījums

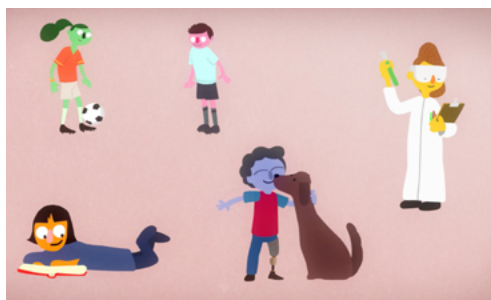
Alternatīva Pasaules lielākās mācību stundas 3. daļas video atskaņošanai ir video scenārija izlasīšana klasē un bilžu parādīšana skolēniem.

Sveiki...Sveiki...te atkal es. Tikai atgādinu par globālajiem mērķiem. Tu vari daudz ko darīt, lai mērķus sasniegtu, ja vien sāc domāt radoši. Bet sākt var būt grūti. Un...mums visiem kādreiz vajag nelienu grūdienu. It īpaši tad, kad problēmas izskatās milzīgas no tās vietas, kur stāvi.

Esmu šeit, lai dotu tev šo grūdienu. Var šķist smieklīgi, bet labākā vieta, kur sākt, ir tieši tā, kur esi pašlaik, ar cilvēku, ko pazīsti vislabāk – tevi pašu. Daudzām lietām, ko savā dzīvē dari, ir ietekme uz mērķim. No tā, ko tu pērc un ēd, līdz veidam, kā izturies pret citiem cilvēkiem. Pat viena maza pārmaiņa var radīt lielas izmaiņas. Un kas zina – varbūt tieši tu iesāksi ķēdes reakciju, kas beigās mainīs visu pasauli. Tad kā tev izdomāt, ko darīt?

No sākuma dod sev laiku padomāt par dažiem jautājumiem. Kāds cilvēks tu esi? Kas tev rūp? Kas tev ir patiešām svarīgs? Izveido sarakstu ar lietām, kas tev rūp, un padomā, ko tu varētu mainīt savā dzīvē, kas tās uzlabotu. Varbūt tu mīli jūru vai tīru ūdeni, kur tev un taviem draugiem peldēties. Tādā gadījumā, ja tu atsakies izmantot plastmasas ūdens pudeli, salmiņu vai maisiņu, tu pārtrauc to nonākšanu jūrā pēc izmešanas.

Varbūt tev rūp labas izglītības iegūšana skolā, kurā jūties droši. Ja tu pārliecināsies, ka izturies pret visiem laipni, un cienīsi citu tiesības, tad arī citi sekos tavam piemēram. Tā visi jutīsies laimīgi un gatavi mācīties.

Vai varbūt tu domā par apkārtējo vidi un sāc ēst mazāk gaļas katru nedēļu (ja tu vispār ēd gaļu). Vai varbūt tas ir kas pavisam cits? Izpēti un izdomā – kas tas varētu būt?

Neaizmirsti citiem pateikt, ko plāno darīt, un varbūt viņi darīs to pašu. Pēkšņi...tā ir KUSTĪBA! Tad dodies pie savas kopienas, paturot prātā globālos mērķus, un izpēti, kā tā varētu kļūt labāka. Meklē atbildes, skatoties sev visapkārt un tad paskatoties vēl kriptiņu cītīgāk!

1. pielikums: Animācijas video scenārijs un stāstījums

Jautā cilvēkiem, ko viņi domā. Runā ar daudziem dažādiem cilvēkiem, lai iegūtu visdažādākās atbildes. Jautā visiem: dažkārt visklusākajām balsīm ir vislabākās idejas. Taču neizdari secinājumus uzreiz un nemeties īstenot pašu pirmo ideju. Mazliet vairāk padomājot, tavas idejas kļūs vēl labākas. Tu vari strādāt ar draugiem vai ģimeni, jo dažas lietas ir grūti paveikt vienam. Un ir jauki, ja tev ir sava komanda.

Varbūt netālajam parkam nepieciešama talka?
Vai tu kopā ar draugiem vari to paveikt?

Varbūt vietā, kur tu dzīvo, ir cilvēki, kuri ir izsalkuši.
Vai tu vari noorganizēt ēdiena piegādi?
Varbūt tuvējā apkaimē ir vietas, kur tu un tavi draugi nejūtaties droši. Kā jūs varētu kopīgi rīkoties, lai to mainītu?

Vai varbūt tas ir kas pilnīgi cits? Izpēti un izdomā, kas tas ir!

Iedomājies, kā būs, kad viss tiks padarīts! Mēģini domāt citā virzienā, prātojot par lietām, kam tādā gadījumā būtu jāmainās. Uzskaiti visus cilvēkus, kam vajadzētu iesaistīties, un sāc! Tu sapratīsi, ka dažas lietas strādā, bet citas ne. Tomēr ir jāturpina censties! Kad būs kaut ko paveicis savā tuvākajā apkārtnē, tu kļūsi pārliecinātāks par savām idejām un varēsi uzsākt kaut ko vēl lielāku.

Tagad tu zini, ko darīt, lai palīdzētu. Ieliec dziļu elpu. Pievienojies. Parādi, ka tev rūp.

Es tikai saku.

2. pielikums: Vadīta meditācija

Sadarbībā ar

Alternatīva kopienas pastaigai: Izskaidrojiet klasei, ka sāksiet vadītu meditāciju. Šī būs aktivitāte, kuras laikā skolēniem būs jādomā atbildes uz jautājumiem savā prātā. Veidojiet mierīgu, relaksētu atmosfēru – varat izslēgt gaismu vai klusām atskaņot nomierinošu mūziku. Rosiniet skolēnus aizvērt acis vai nolaist skatienu. Sakiet skolēniem, ka meditācija būs līdzīga parastai dienai skolā. Skaidri un lēnām izlasiet šo scenāriju, ievērojot pauzes starp katru rindkopu.

Iztēlojies, ka tikko esi pamodies. Ir jaunas dienas sākums. Kādas skaņas vari dzirdēt ārā? Tu piecelies un saģērbies skolai. Tagad padomā par savu ceļu uz skolu. Ko tu redzi pa ceļam uz skolu? Vai tu redzi putnus, dzīvniekus vai ūdens tilpnes? Kā tu tur nonāc? Vai tas ir viegls un drošs ceļš uz skolu?

Tagad tu esi nokļuvis skolā. Vai visiem ir iespēja tikt līdz skolai? Kad ieej klases telpā, ko tu ievēro? Vai visi izturas laipni cits pret citu? Tu apsēdies un sagatavojies stundām. Tad ir pusdienu starpbrīdis. Ko tu ēd pusdienās? Vai visi ēd veselīgu ēdienu? Kas notiek ar ēdienu, kas netiek apēsts? Vai tu redzi, kā to izmet atkritumu tvertnēs?

Pēc pusdienām tu atgriezies klases telpā. Vai visi ir bijuši ārā atpūsties? Vai jums visiem ir bijusi iespēja spēlēties, izskrieties un labi pavadīt starpbrīdi?

Mācību diena jau iet uz otru pusi, un tavs skolotājs saka, ka stundas ir beigušās. Kas notiek ar klases telpu pēc mācību dienas beigām? Vai ir kāds, kurš ir atbildīgs par gaismu izslēgšanu? Skolas diena ir beigusies, un tu izej ārā. Tu satiec draugus. Jūs kopā dodaties spēlēties laukā. Vai vienmēr ejat uz vienu un to pašu vietu? Vai darāt vienas un tās pašas lietas?

Varbūt pēc skolas tu vēlies doties uzreiz uz mājām. Padomā par savu ceļu mājup un to, ko tu redzi. Vai tu ej garām daudziem cilvēkiem? Vai cilvēki izskatās laimīgi? Vai tu katru dienu ej garām tām pašām mājām un cilvēkiem? Vai tavs turpceļš un atpakaļceļš atšķiras? Vai kopš dienas sākuma ir kaut kas mainījies?

Tagad tu atkal esi mājās. Ko tu dari, kad pārnāc mājās? Vai ir kāda vieta, kur vari pavadīt laiku kopā ar draugiem?

Tu esi pavadījis dienu savā kopienā. Vai bija kas tāds, ko vēlētos mainīt? Kas varētu tikt uzlabots?

3. pielikums: Ieteiktie jautājumi pastaigai kopienā

Sadarbībā ar

Šeit atrodami daži ieteicamie kopienas pastaigas jautājumi, lai tā būtu kvalitatīva un sasniegtu vēlamo rezultātu.

Kas dzīvo mūsu kopienā?

Vai kādreiz kopīgi darbojaties vai izklaidējaties ar citu vietējo skolu skolēniem?

Cik daudz cilvēkus redzat?

Vai visiem ir pietiekami daudz ēdamā?

Vai visiem ir droša vieta, kur gulēt?

Vai visi bērni iet uz skolu?

Vai visiem ir droša pieeja skolai?

Vai uz ceļiem ir skaidras ceļa zīmes?

Vai visiem ir pieejams sabiedriskais transports?

Vai pret visiem cilvēkiem kopienā izturas vienlīdzīgi un līdztiesīgi?

Vai ir kāda vieta, kur parasti izvairies doties?

Vai kopienai ir resursi, ko varētu izmantot labāk, lai apmierinātu iedzīvotāju vajadzības?

Kuru problēmu, jūsuprāt, ir vissvarīgāk atrisināt? Kāpēc?

Vai novērojat vēl kaut ko?

Vai varat redzēt putnus vai dzīvniekus?

Vai varat redzēt kokus?

Vai varat redzēt dabiski plūstošu ūdeni?

Vai varat redzēt otrreizējās pārstrādes atkritumu tvertnes?

Vai varat redzēt atkritumus?

Kurš ir atbildīgs par atkritumu savākšanu?

Vai ir viegli atrast tīru ūdeni?

Ko tava skola dara ar neapēsto ēdienu?

Vai visiem ir piekļuve drošai vietai ārā, kur atpūsties un izklaidēties?

Vai ir kāda vieta, kur varat izklaidēties ar draugiem?

Vai ir kādas vietas, kur dzīvnieki neiet? Kāpēc tā ir?

Vai kopienā ir pieejamas zaļās zonas un parki?

Vai cilvēki šķiet laimīgi?

Vai visiem ir pieejama vieta, kur pavadīt laiku ārā?

Vai varat redzēt atjaunojamās enerģijas avotus?

4. pielikums: Kopienas pastaigas aktivitāšu lapa

Sadarbībā ar

Paņem šo lapu līdzi, kad dodaties kopienas pastaigā. Šeit vari pierakstīt savus novērojumus un atbildes uz iepriekš uzstādītajiem jautājumiem. Pastaigas laikā parādīsies arī citi jautājumi, uz kuriem vēlēsies rast atbildes. Vari tos pierakstīt zemāk.

Jautājumi, kurus vēlamies uzdot	Novērojumi

1. Vispārīgas piezīmes/novērojumi:

2. Lietas, kas man ļoti patīk savā kopienā:

3. Lietas, ko vēlētos mainīt savā kopienā:

5. pielikums: Kopienas pārstāvja intervēšana

Sadarbībā ar

1. **Iepriekš uzzini kaut ko vairāk par intervējamo cilvēku.** Pirms intervijas iepazīsties ar pamatinformāciju par intervējamo personu. Tas palīdzēs justies pārliecinātākam. Intervējamais zinās, ka uztver notiekošo nopietni, jo būs sagatavojies intervijai.
2. **Sagatavo sarakstu ar interesantiem jautājumiem.** Padomā, ko vēlies uzzināt no intervējamā. Kādas atbildes saņemsi, ja uzdosi vienīgi „jā-nē” jautājumus? Pārliecinies, ka tev ir daudzi atvērtie jautājumi (bez atbilžu variantiem). Tie ir interesantāki un dod iespēju intervētājam runāt un paust savu viedokli. Atvērti jautājumi sākas ar „Kā”, „Kāpēc” vai „Ko Jūs domājat par...” un citām līdzīgām frāzēm.
3. **Klausies un nebaidies novirzīties no sākotnējā plāna!** Ir ļoti svarīgi klausīties, ko saka intervējamais, jo kāda atbilde, iespējams, vedīs tevi pie jauna, interesanta jautājuma, ko uzdot turpat uz vietas.
4. **Atbilžu pierakstīšana.** Padomā, kā piefiksēsi atbildes uz jautājumiem. Vai tās pierakstīsi? Vai izmantosi mikrofonu vai kameru?

Mani galvenie jautājumi, ko uzdot:

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Intervijas laikā:

Piezīmes, lai fiksētu atbildes uz jautājumiem:

Pēc intervijas:

Vai pēc intervijas ir kas tāds, ko vēlies mainīt savā sākotnējā idejā?

6. pielikums: Ideju radīšana

Izmanto šo lapu, lai radītu idejas, kā atrisināt savu izvēlēto kopienas problēmu. Šis ir tikai pirmais solis risinājuma atrašanai, tāpēc domā drosmīgi, radoši un ambiciozi! Pieraksti savas idejas blakus katrai kūciņai.

7. pielikums: Globālo mērķu kopienas Rīcības plāns

Sadarbībā ar
unicef

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Seko šiem sešiem
vienkāršajiem
soļiem, lai sāktu
savu globālo
mērķu kopienas
Rīcības plānu!

1. Kāda ir problēma?

3. Kādas prasmes un iemaņas
mums jau piemīt?
Kas mums palīdzēs?

2. Kāda ir mūsu ideja?

4. Kā mēs zināsim, ka
mūsu plāns strādā?

5. Kā viss izskatīsies, kad
problēma būs atrisināta?

6. Kāds ir pirmais solis, ko
spersim, un kad tas būs?

Dalies ar saviem 6 soļiem ar mums!

 @PasaulesLielakaMacibuStunda
@TheWorldsLesson

 TheWorldsLargestLesson

 @theworldslesson